

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 18 stycznia 2023 r.

Poz. 549

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.25.2023.K WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 17 stycznia 2023 r.

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1526)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXII/395/22 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Koszalińskiego.

Uzasadnienie

W dniu 15 grudnia 2022 r. Rada Powiatu w Koszalinie podjęła uchwałę Nr LXII/395/22 w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Koszalińskiego. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie akt ten wpłynął w dniu 21 grudnia 2022 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowi art. 94 ust. 1 i 2 ustawy Prawo farmaceutyczne¹⁾. Zgodnie z przepisem art. 94 ust. 1 tej ustawy *Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy*. Na podstawie zaś art. 94 ust. 2 cyt. aktu *Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie określa, w drodze uchwały, rada powiatu, po zasięgnięciu opinii wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin z terenu powiatu i samorządu zawodu farmaceuty*.

Nie budzi zatem wątpliwości kompetencja organu stanowiącego Powiatu Koszalińskiego do podjęcia uchwały w ww. przedmiocie. Jednak, w ocenie organu nadzoru, Rada Powiatu w Koszalinie nie wyczerpała zakresu delegacji ustawowej zawartej w art. 94 ust. 1 ww. ustawy. Tymczasem organ ten obowiązany jest przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego mu przez ustawę. Niewyczerpanie zakresu przedmiotowego przekazanego przez ustawodawcę do uregulowania w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, skutkuje zaś istotnym naruszeniem prawa, prowadzącym do wyeliminowaniem z obrotu prawnego całego aktu.

I tak, w § 1 kwestionowanej uchwały Rada Powiatu w Koszalinie ustaliła godziny pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Koszalińskiego od poniedziałku do piątku, w soboty oraz w niedziele i święta w gminach Bobolice, Polanów, Sianów, Mielno, Będzino i Manowo. Analiza zawartych w tym przepisie uregulowań prowadzi do wniosku, że pomoc farmaceutyczna na terenie Powiatu Koszalińskiego w ogóle nie jest zapewniona w porze nocnej. Codzienny dyżur wybranych aptek trwa maksymalnie do godz. 19.00 (apteki: „Słoneczna” w Bobolicach, „Sianowska” w Sianowie, „Słoneczna” w Mielnie), zaś w sezonie od 1 czerwca – 30 września (apteka „Viktoria” w Sarbinowie) dyżur trwa maksymalnie do godz. 20.00. Pominięcie w uchwale określenia rozkładu godzin pracy aptek w porze nocnej każdego dnia, oznacza niezrealizowanie normy kompetencyjnej wynikającej z art. 94 ust. 2 ustawy w związku z ust. 1 tego artykułu, co może prowadzić do pozbawienia mieszkańców Powiatu Koszalińskiego dostępności do świadczeń aptekarskich o tej porze. W ocenie organu nadzoru określenie godzin pracy aptek w godzinach nocnych

¹⁾ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2301).

powinno bowiem prowadzić do zapewnienia możliwości korzystania z usług świadczonych przez wskazane apteki nie tylko do późnych godzin wieczornych, ale przez całą noc.

Uzasadniając powyższe, zwrócić uwagę należy na brzmienie art. 94 ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne, które przesądza, że rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. Ustawodawca rozróżnił zatem rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych w zwykłych warunkach, oraz w sytuacjach nadzwyczajnych. Do ustalania zwykłego rozkładu czasu pracy ustawodawca nakazuje radzie powiatu wziąć pod uwagę potrzeby ludności, tak by możliwe było zaspokojenie oczekiwań społeczności lokalnej. Z kolei, do ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych w tym drugim przypadku, najistotniejsze kryterium stanowi zapewnienie dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. W tym wypadku chodzi o ustalenie takiego rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, który będzie stwarzał możliwość jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku, przy czym to, czy i w jakim zakresie możliwość ta będzie wykorzystywana nie może mieć tutaj istotnego znaczenia²⁾.

Organ nadzoru, podobnie jak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 17 października 2012 r. sygn. akt II SA/Bd 632/12, stoi na stanowisku, że chociaż w ustawie Prawo farmaceutyczne nie ma definicji „pory nocnej”, nie ma przeszkód aby sięgnąć do regulacji systemowych, a dokładnie do ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, który reguluje pracę w porze nocnej. W przepisie art. 151⁷§1 tej ustawy pora nocna obejmuje 8 godzin między godzinami 21.00 a 7.00. Zauważyć należy, że ustawodawca posłużył się pojęciem „pora nocna”, a nie część pory nocnej. Z tego względu dostępność aptek powinna być zapewniona w całej porze nocnej. Tylko wówczas powstanie stan najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. Ten sam Sąd orzekł również, że z realizacji ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej nie mogą zwalniać warunki pracy konkretnej apteki, w tym trudności w organizacji pracy w porze nocnej i dni wolne od pracy. Podkreślenia wymaga, że ustawodawca, nakładając na apteki ogólnodostępne, będące placówkami ochrony zdrowia publicznego, obowiązek świadczenia usług farmaceutycznych przez uprawnione osoby (farmaceutów), nie uzależnił wykonywania tych obowiązków od indywidualnych warunków funkcjonowania danej placówki, czy też liczby zatrudnionych w niej pracowników. Zobowiązał natomiast kierownika apteki ogólnodostępnej do takiej organizacji pracy w aptece (art. 88 ust. 1 w związku z ust. 5 ustawy), by ta placówka ochrony zdrowia publicznego mogła wykonywać usługi farmaceutyczne, o których mowa w art. 86 ust. 2 ustawy. Przyjęcie odpowiednich rozwiązań, zapewniających właściwą realizację ustawowych obowiązków, jest warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej w sposób zgodny z prawem.

W opinii organu nadzoru uchwała Nr LXII/395/22 Rady Powiatu w Koszalinie z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Koszalińskiego tylko częściowo czyni zadość zadaniu postawionemu w art. 94 ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne, dlatego też stwierdzenie jej nieważności, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Mateusz Wagemann
II WICEWOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI

²⁾ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 27 października 2022 r., sygn. akt II SA/Sz 560/22.